॥ अथपौंडरीकप्रयोगः प्रारंभः ॥

श्रीगणेशायनमः॥ अथपौंडरीकस्यैकाहद्वारात्रप्रयोगोवक्ष्यते॥ सचद्विप्रकारआचार्येणोक्तः त
त्रपूर्वस्याहः कृत्तिः समूढः पृष्ठः षकहोवहद्रथंतरपृष्ठः समूढश्छंदोमाः गोतमस्तोमोग्निष्टो
मोदशमहः॥ विश्वजिदतिरात्रमुत्तमं॥ तत्रपृष्ठ्येछंदोमास्तोमाभ्यासंगंकुर्वंतिरेत्रिवृत्प्रातः
सवनेपंचदशांतृतीयसवनंप्रथमेहनिपंचदशस्तोमकेद्वेसप्तदशांतृतीयसवनंद्वितीयेसप्त
दशस्तोमकेद्वेएकविंशांतृतीयसवनंतृतीयेएकविंशेद्वेत्रिणवंतृतीयसवनंचतुर्थेत्रिण
वेद्वेत्रयस्त्रिंशंतृतीयसवनंपंचमेत्रयस्त्रिंशेद्वेपट्त्रिंशं॥ तृतीयसवनंषष्ठेहनि॥ तत्रप्रथ
मेह्नि विशेषः॥ प्रातःसवनेमैत्रावरुणस्य॥ आनोमित्रावरुणाघृतैर्गव्यूतिमुक्षतं॥ हेमित्रंकुवे॰ क्षंत्र
तिर्वांसूरउदितइतितृचाश्चत्वारः शस्त्रं॥ पर्यासारंभणीयानांनात्रप्राग्निः॥ द्वितीयादिधिति
वचनात्॥ ब्राह्मणाछंसिनः॥ आयाहिसु॰ तमिंद्रमिऊ॰ हरितिपूर्वोक्तस्तृचः सुरूपकृत्नुमू
दूरभीत्येतेतृचाः शस्त्रं॥ अलावाकस्य॥ इंद्राग्नीआ॰ तमिंद्रेअग्नाइहेंद्राग्नीइंद्राग्नीअव॰मि
तितृचाः शस्त्रं॥ निष्केवल्ये॥ त्यमूषु॰ सूक्तेसुदूरेत्॥ माध्यंदिनेहोत्रकाणामेकाहिकान्येवशस्त्रा

णि॥ घृतयाज्याप्रकृत्यैवातिवाक्याभावात्॥ अग्निमारुतेजातवेदसइतिलुप्यतेशेषंप्रथमंपृष्ठ्या
हवत्॥ द्वितीयवदेवद्वितीयमहः॥ तृतीयादिषुवैरूपादीनांयोनिशंसनंवैरूपाद्यभावेपितत्तत्स्था
नेप्रगाथाभवंतिएवेतिपूर्वमेवोक्तं॥ चतुर्थमहरुक्थसंस्थानषोडशी॥ पंचमेहनिमैत्रावरुणस्य॥
आवांराजानाविल्यतःप्राक्युवांनरापस्य॰१॰ मावपेत॥ षष्ठमश्छंदोमाग्रपूर्वोक्ताएव॥ अंत्येछं
दोमेप्रातःसवनेऐकाहिकादिस्तोत्रियानुरूपे॥ अथगोतमस्तोमस्यतस्यत्रचाः सूक्तस्थानेषुग्नि
र्देवेषुराजतीतितृचंसूक्तमाज्यं॥ प्रउगस्त्वैकाहिकमेव॥ होत्रकाऊर्ध्वंस्तोत्रि॰स्तृचांछंसेयुः॥ मै
त्रावरुणस्य॥ आनोमित्रा॰णातानः त्रा॰स्यस्तोत्रिया॰पो॥ ऋतुनीतीनः प्रदोमि॰तशंतिवांसूनं
इतितृचौ॥ ब्राह्म॰नः॥ आयाहिसु॰नेसुंजंतिब्रह्मभमितिस्तो॰पो॥ इंद्रंवोविश्वतोयमुत्वाविचर्ष
णइतितृचोव्यंतरिक्षमितितृचः॥ अलाभ॰स्य॥ इंद्राग्नी॰तंतमीकिघयो॰पेतिस्तो॰पो॥ यस्तोमआ
सुतेनरस्तोत्रावृत्र॰वेत्र्यावाघस्यसुन्वतइतितृचौ॥ मरुत्वतीये॥ आत्वारथमित्यादिमरुत्व॰
यांतइलाहिसोमइतिपंक्तिश्छंसनंएकामादूयइंद्रमरुत्वइतितृचेनिवित्॥ मैत्रा॰स्य॥ कयानःक

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra on 11 June, 2017

यात्वंनः कस्तमिंद्रापप्राचःसद्योहजातइतित्रचःवह्नीभिःपुत्रमितित्रचः।आह्न•नः।श्रायंतइव
सूर्यंबण्महांअसीतिस्तो•पौ।कंनव्योब्रह्मणातइंद्रःपूर्भिरितितिस्रआपश्चित्पुरितितिस्रः।उ
छा•स्य।तरोभिर्वोवितरणिरितिस्तो•पौ।कइन्वस्यउरुंनोलोकंभूषइतित्रचः युवंप्रत्नस्येट्टे
नंसातइत्येकात्रचः।अदरहःशास्यसूक्तानिपूर्णानिभवेयुरितिकेचित्।वैश्वदेवस्य।तत्सवितु
र्यानउषर्बुधेहिरण्ययेतिश्एकयाचधतवतीश्सुरूपकृत्नुमूतयेसुदुघाइवगोदुहेजुहूमेवृतमुपभृतं
मातापृथिवीपितेद्यौस्त्वष्टाविष्णुःप्रजापतिर्विश्वेमेदेवाःसमिदंजुषन्तेमेयज्ञंसरस्वतीजुषतां
श्अदितिर्द्यौरितिपरिधानीया।सर्वत्रचेषुनिविदः।आग्नि
मारुते।वैश्वानरंमनसा•श्रंनःकरतिभयंतुवाजाः•श्अभियज्ञायज्ञावोअग्नयेगिरागिरा
णितंतेमदंगृणीमसिश्रुधीहवंतिरथ्याइतिस्तोत्रियाः।सकृदाहावः।देवोवोद्र•राःआग्निर
गामि•ततम्वभिप्र•तआश्वत्कर्ण•वमितिचत्वारेनुरूपाः।सकृदाहावः।जातवेदसमिद्धमग्निमि
तित्रचः।आपोहिष्ठेत्यादित्रचेषुनिविदःपूर्ववदभ्यासातित्रैपौ।गोतमस्तोमः संतिष्ठते।विश्वजि
त्सर्वपृष्ठोतिरात्रएकादशाहः।तत्समयोगः।अग्निंनरोदीधि•२५अज्यंप्रउगंप्राकृतमेव।मैत्रा॰ २

स्य।तानः शक्रं•स्यआनोगंतं•सेतिस्तो•पौ।आनोमित्रावरुणमित्रव•हेमित्रंहु•क्षमंवांमित्रा•णापुरू
रुणा•स्तिप्रतिवांसू•नरतिषहेकंस्तोत्रियाः प्रतिवांसूरउदितइत्युत्तमषडृक्स्तोत्रियस्तृनेकाग्ने
मिरराग्नेतित्रचमाबपेतप्रतिवांसूरउदितइत्येकाहिकोत्यस्तृचः अत्रास्यारभणीयादीनामप्राप्तिः।
अन्यत्राऽऽउत्तमादितिवचनात्।आह्न•नः। युंजंतिब्रध्न•षमानोयाहिसु•नरतिस्तो•पौ।आयाहिसु•
इंद्रमिळा•हरितिद्वेइंद्रवाजेषुनोवेत्येकारतित्रचः।इंद्रेणसंहिदृक्षसइत्येका।आदहस्वधामन्विति
द्वेऋतित्रचः।इंद्रोदधी•भिरुत्तिष्ठं•हभिंधिविश्वा•षऋतिषड्हस्तोत्रियाउद्वेदभीतित्रचोन्त्येकाहि
कः।अछा•स्य।तमीकिंच•षादिंद्राग्नीअपसस्परीतिस्तो•पौ इंद्राग्नीआ•तामिंद्रेअग्ना•हन्नाकुनेय
दमियंवा•नइंद्राग्नीयु•मेयज्ञस्यहिस्रऋतित्रचाः षकृत्स्तोत्रियाः इंद्राग्नीअवसागतमितित्र
चोंत्यएकाहिकः।मरुत्वतीये।आतारथं•मरुद्भंसो•धइंद्रनेदी•हिहृहतीकारंत्रैतुब्रह्म•तिः उक्ति
षब्रह्म•तेप्रत्नंत्रब्र•तिरितिप्रगाथान्बृहतीकारंसकृत्पथ्यावाङ्नामग्निर्नेतातंसोमक्रतुभिः
पिन्वंत्यपःप्रवइंद्रायशुष्मिणेमरुद्भिरिंद्रायनकिःसुदासइतिमरुत्वतीयः प्रगाथाः सकृत्पथ्यावाङ्नामकयाशु
भा•१५जनिष्ठाउग्रः२२निष्केवल्यं।पिबासोमामदेतिषट्स्तोपौचतुर्थाहऽष्टाहस्तन्।सम्पूरयोय

द्वावानमभिलाशूरत्वाभिद्रियद्यावइंद्रेतिप्रगाथायोनयः विदामघवंनित्याद्याः सपुरीषपदायोनी
र्यथापाठंसंसेत्। रेवतीर्नइतित्रचोयोनिः योनीनांपंचानांसकृत्पृथग्वाद्धानंत्वभिंद्रत्रतूर्तिभूयं
शृ॰इंद्रत्रिधातु॰मोषुत्वासमस्येहिपदाइंद्रमिद्देवतातयइतिसामप्रगाथाः एतेषांसकृत्पृथग्वाद्धा
नंतदृग्सभु॰९इंद्रस्यनु॰१५मैत्रा॰स्य। विदामघवन्नवऋचाः स्तोत्रियाः पूर्ववचींस्त्रीनर्धर्चानेकैक
कृत्वातएवाह्येवेतिपुरीषपदानिपूर्ववत्। स्वादोरित्थाउपनोहरिभिः इंद्रंविश्वा॰धांनितिपूर्वोक्तोनु
रूपः स्तोत्रियवइंसनमाद्रूयकयानइतित्रचोयोनिः मोषुत्वेतिद्विपदांपूर्ववत्पंचार्धर्चाशः कस्तभि
द्एतौप्रगाथावाहावौआद्रूयअभिप्रवः सु॰सभितिषट्सूक्तान्यवहतानिसंसेत्। षट्पंचाशदृचः
सत्रामदासः५आसत्योयातु२१एवात्वाभिंद्र२१आस्न॰नः। यद्द्यावइंद्रे॰तंयदिंद्र॰स्तभितिप्रगाथो
स्तो॰पोढ्हतीकारंसंसेत्। तंवोदस्मभिप्रवः॰इंद्रत्रिधातु॰उदुत्येम॰माइतिप्रगाथाः सकृदाहावअ
पप्राचः७ युवंसुराममितिचतुर्थीमिर्धर्चाशः विहिसोतोः२३पंक्तिसंसनंन्यूंखनिनर्दवर्जंयोजातएव२५
सामसूक्तंउदुब्रह्माणीत्यंतमेकाहिकं॰ अथाछो॰स्य। रेवतीर्नः॰देरेवांइदैवंतइतिस्तो॰पोतरोभिर्व
इंद्रमिद्देउदिन्वसरिच्यतइतिप्रगाथाः सकृदाहावः द्यौर्नयइंद्र॰२३विपिप्रोरितिकेचिदर्धर्चाशः अ

भूरेको॰५सामसूक्तवंशतानीत्यर्धर्चाशः शासद्वह्निः२२इमामूषु॰७प्रकृतिवत्। वैश्वदेवस्य। तत्सवितु
र्हेद्यानःषट्पृष्ठ्यषष्ठवत्सूक्तानितद्देवस्यएकयाचकतरापूर्वासुरूपकल्पमनश्चोजातअयंवेनः येभ्यो
मातरेवाधिचेरदग्निंत्रा२५॥ प्रागुपोत्तमायायेयज्ञेनसगणानइतिनिष्टेस्वस्तिनोमिमीतामहितिद्वौः।
आग्निमारुतस्य। वैश्वानरायधिषणांत्रांनः करविंप्रोमहेमतयइति२॥न्यूंखनिनर्दवर्जं। षड्डः समास
मुत्तमेपदेप्रयज्यवोमरुतः त्वमग्नेयज्ञानामितिषट्स्तो॰मौ। यज्ञायज्ञावोदेवोवोऽविणोदाइतियोनिंसानु
रूपामर्धर्चाशः इमंस्तोमं९६आपोहिष्ठेत्यादिउक्थ्यशस्त्राणिसर्वंप्रकृतिवदेवरात्रोपन्यंपन्यमित्याधि
विशेषोभवत्येवहारियोजनादिप्रकृतिवदेव। एवंपौंडरीकस्यप्रथमप्रकारः। अथदशमेहनिगोतम
स्तोमेअविवाक्यधर्माः पक्षेकर्तव्यतमोक्ताः निदानकारणेनतज्ञानात्वमितितत्कारणेपक्षेपिऽर्ध्वंपत्नी
संयाजेभ्यः शुधीहवंतिरण्याइतिप्रचक्षेणानुष्टुभांविधानात्। एवंविकल्पन्यापत्वाउत्तरस्मिन्दिक
ल्पेमहाव्रतेअविवाक्यधर्माणांप्रवृत्याप्रवृत्योर्व्यवस्थातेइतिपौंडरीकस्यप्रथमः कृप्तिः॥ अथोत्तर
स्याहः कृप्तिः॥ मूर्ध्नोनवरात्रोमहाव्रतंवैश्वानरइतिमूर्ध्नः पृष्ठः षडहः मूर्ध्नश्छंदोमाः द्वादशा
हवदेवपृष्ठमश्वपदृपृष्ठवत्। मूर्ध्नस्यप्रकारांतरासंभवात्। स्तोमाभ्यासंग्योऽनभवतिप्रकारांतर

त्वात्। चतुर्थेषोक्षीभवत्येवतत्रप्रथमेहनिताक्ष्यारंभणीयादीनायभावः पूर्वमिरोक्तः तत्रशस्त्रप्रका
शउक्ताः। तृतीयेलुंदोमेप्रातःसवनेहोत्रकाणांश्वः स्तोत्रियाः तानः शक्वं॰स्यसुरूपकृलु॰यआसुते
सिंच॰यमित्यनुरूपाः संस्थितेषुलुंदोमेषुउत्तमस्याऋः इध्मेअध्वर्युणासंनह्यमानेपंचविंशतिदारु
कमिध्मसंनमयितव्यः। अथमहाव्रतंदशमहः। तस्यसमिधेनीषुसमिध्यमानइत्यस्याऽर्ध्वंपशु
पाजाइतिषट्समिधाग्निंदुवस्यतेतिचतस्रः समिद्धोअग्नआहुतेत्यादि। अग्निंनरोदीधि॰२५आसुवं।
प्रउगंप्राकृतमेव। मैत्रा॰स्य। तानः शक्वं॰स्यआनोमित्रा॰णेतिस्तो॰पौ। ऋजुनीतीनइत्यारंभणीया
मित्रंवयमित्यादिविश्वजिद्रूछस्त्रशेषः। आत्ते॰नः। सुरूप॰यआसुते। तइतिस्तो॰पौ। इंद्रंवइत्यारंभ
णीमाइंद्राभिक्रा॰हरित्यादिविश्वजिद्रूस्तंचतचाः ईरवयंतीः५यंतरिक्षमितिपर्यासः। अल्ला॰स्य॥
आसुतेसिं॰यइंद्राग्नीआ॰तमितिस्तो॰पौ। यत्सोमइत्यारंभणीयाः इंद्रेअग्नान॰हरित्यादिविश्वजि
त्स्तंचतचाः रथावाश्वस्येतिपर्यासः। माध्यंदिनेधिष्ण्यविहरणात्प्रकृतिमार्जालीयाग्निजागरितोभ
वतिआमाहेंद्रस्यस्तोत्रोपाकरणात्। अथमरुत्वतीयं। आत्वारथमित्यादिनकिः सु॰थमित्यंतंवि
श्वजिद्रूछस्त्वाअसल्लुमे२४पिवासोममभि॰१५कयाशुभा॰१५मरुत्वांइंद्र॰५जनिष्ठाउग्रइत्यादिपंक्तं

तिवत्। अस्मिंछस्त्रइंद्रनिहवब्राह्मणस्पत्यानूहहतीकारंसंसेत्। मरुत्वतीयभक्षांतेहोताधिसंस्तितसंचरेणनि
क्रम्याग्नीध्रीयेऔदुंबरेणस्रुचेणातिस्रआज्याहुतीर्जुहुयात्। अनुमामिंद्रइतितिसृभिः स्वाहाकारांतैअथमार्जा
लीयमंडलंपरिश्रितमुद्गूहारंकृत्वाऔदुंबर्यांस्रुचिऔदुंबरेणस्रुवेणचतुर्गृहीतंगृहीत्वाउत्तरतोग्नेर्निधायस्रु
चेणनवाज्याहुतीर्जुहुयात्। अग्निरिवानाधृष्यइतिनवभिः मूर्यासांतैः स्वाहाकारांतैः अथस्रुचमादायतया
यदग्नएषासमितिर्भवातितान्त्स्वाहेतिजुहुयात्। अभात्रेवप्राञ्चुरवस्तिष्ठन्नादित्यमुपतिष्ठतेपूर्वस्यांदिशया
दित्यअपरस्यांचेत्यदक्षिणमादित्यप्रौऽञ्चुरवः। अग्निरिवानाधृष्यइत्यादिभिर्दशभिर्होममंत्रैर्नमस्वाहाका
रांतैः एह्येवा३इदंमधू३इदंमधूरमंतीत्रसुतंपिबा३इत्यादिनाच॰ अथमार्जालीयेदत्राएवस्थिताउदकुंभ
हस्ताः षट्दासंपंताः संप्रेष्यंतइतिरयंधिष्ण्याभित्यादिनाशेषमंतर्वेदीत्यंतंनत्राश्वसंप्रेषवत्कुर्युः। अत्रो
त्तरमार्जालीयमग्निप्रदक्षिणंकुर्वन्निक्रम्याग्नित्यादक्षिणेनगत्वाअग्नेणयूपंप्रत्यञ्चुरवास्तिष्ठन्
अग्नेः शिरउपतिष्ठतेनमस्तेगायत्रायत्वेशिरइतियथेतंप्रत्येत्यदक्षिणंपक्षउदञ्चुरवउपतिष्ठतेनमस्ते
रथंतरायत्वेदक्षिणःपक्षइतिअपरेणाग्निपुच्छमुत्तरतोगत्वाप्राञ्चुरवउत्तरपक्षंनमस्तेबृहतेत्वस्तउ
त्तरःपक्षइतिपश्चात्साउःपुच्छंनमस्तेनडायत्वेपुच्छंयातेप्रतिष्ठेतिपुच्छस्यदक्षिणतस्तिष्ठन्नात्मानमुप
तिष्ठतेनमस्तेराजन्नायत्वेत्मआत्मेति। ततोयथेतंप्रदः प्रसर्पतिहोमोपस्थानार्थंहोतरिगतेतस्मिन्नेतस्य

र्यमेवाध्वर्यवो होत्रषदनदेशेप्रेरवंबध्नीयुः।ऊर्ध्वंनिरवातादास्यदग्नेयथातथाहेस्फूर्णेचतुररत्निमात्रोवीवधः
प्रेरवस्यहूफलकेत्रिंशदंगुलेपंचपंचांशदंगुलायामेत्रीणिवाविंशत्यंगुलानि---सनि---ष्टमयीन्याफ
लकेश्लेषयेत्।फलकस्यएकेतिस्रः औदुंबराणिकाष्ठानिप्रेरवस्यभवंतिपालाशानिभिश्राणिदर्भमयरज्जु
त्रिवृतोपंचव्यायामेनतयोरेकादक्षिणावृत्तसव्यावृदन्याप्रेरवस्यचतुर्षुकोणेषुछिद्राणिकर्तव्यानिस्फ्णा
घेतदंतंप्रक्षाल्यतीर्थेनत्रपाद्योत्तरेणाग्नीध्रीयंपूर्वयाद्वारासदःसर्वांधिष्ण्यानुत्तरेणाधिष्ण्यस्यपंचत्वा
रिंशदंगुलेप्रक्षामभितस्त्रिदंगुलमात्रेस्फूर्णेनिरवायतयोर्वधमादधात्यास्यसंमितंस्फूर्णयोर्मध्येप्रेरव
मुदगायतफलकंत्रागग्रयसूचीकंनिधायरज्जुद्विगुणेकृत्वातयोर्दक्षिणावृताद्दक्षिणयोश्छिद्रेवापस्ना
वापरज्वंतौपरस्परंत्रिःप्रदक्षिणंपरिवेष्ट्यविविधेऊर्ध्वग्रीवेनिष्कर्षंबध्नातिरत्तरयारज्वाएवमुत्तर
तःसमंसमंचोभयत्रारवाभिःस्फूर्णयोपांसुपर्युक्षणंकुर्यात्।यथानिश्चलेभवतः।प्रेरवावकाशार्थंत्रत
पतिमत्तेएकादशारत्निविस्तारंसदः कर्तव्यंनहिनवारत्निविस्तारोवकाशः।एवंसंस्कृतेप्रेरवेहोतासद
स्रस्प्यप्रेरवस्यपश्चादासीनः औदुंबरंतंतुंवाणमुभाभ्यांहस्ताभ्यामादायोत्तरपार्श्वेवीणावद्धारयेत्।
महतीवीणावाणः तत्रस्वस्त्रान्यूर्ध्वंधारयेत्।गायत्रेणत्वाछंदसोदूहामीष्टुभेनत्वाछंदसोदूहामी
त्यादिभिःसप्तभिर्ऋग्भिर्वाछंदसोदूहामीतिसर्वत्रानुषंगः।स्फूर्णानन्यानुपूर्वाणिकल्पयित्वाऋाईया

औदुंबरश्चारवश्यसपलाशयामूलेनवाणंत्रिरूर्ध्वमुल्लिखति।प्राणायत्वोल्लिखामि।अपानायत्वोल्लिखामि।
व्यानायत्वोल्लिखामीति।अथवाणंसशारवंछंदोगेभ्यःप्रयच्छेत्।ततःप्रेरवस्यापरफलकेभृतेभ्यस्त्वेतिवाणं
प्रतिष्ठाप्यप्राणमनुप्रेरवस्वेतिप्राचंप्रेरवंग्रणयतिव्यानमनुवीरवस्वेतितिर्यंचमपानमन्वीरवस्वेत्यभ्राम्भ्रं
भ्रुंस्त्वरितिजपित्वापूर्ववच्चालयतिप्राणायत्वापानायत्वाव्यानायत्वेतिततोवसदस्त्वागायत्रेणछंदसाऽ
हंतुतानन्वारोहामीतिपश्चार्धेफलकेरत्नीप्रतिष्ठाप्यऊर्ध्वांगुलीभ्यांपूर्वंफलकमभिमृशेत्।यथापाणीसप
त्रिरसीवदृमेयातांप्रेरवमध्वंलुबुकेनोपस्पृशेत्।रुद्रास्त्वात्रैष्टुभेनछंदसाऽहंतुतानन्वारोहामीतिदक्षि
णंसक्थिप्रेरवेप्रतिष्ठापयेत्।आदित्यास्त्वेतिसव्यंविश्वेभ्यस्त्वेत्यारुह्यप्रेरवएवासीनोधिष्ण्यस्यपश्चाद्
मोदक्षिणंपादंप्राचंप्रतिष्ठापयति।अथसव्यंदेतरआम्येत्।अथप्रस्तोतारंव्रूयात्।पंचविंशस्तोमो
मस्यतिस्रएकस्तोत्रियासुपरिश्रिष्टासुप्रथमंप्रतिहारंव्रूतादितितस्मार्थः।पंचविंशस्तोमस्यराजान
स्यद्वाविंशंस्तोत्रियायांप्रथमंप्रतिहारकालेममसंस्मारयेतिपंचकृत्वःप्रतिहरतीतिवचनात्।प्रथा
मभितश्रोषः।तेनप्रोक्तेजपति।सुपर्णोसिगरुत्मान्त्रिवृत्तेशिरोगायत्रंचक्षुस्त्रिष्टुबोजोजगतीपक्षौ
नुष्टुबात्मानुष्टुप्पुच्छंदिवंगच्छस्वाहेतिसत्रमंचेयजमानस्पलोपः।एकाहाहीने
ष्वपिदियजमानस्यमेवहोत्रंकुर्यात्।तदानलोपः।घोषायत्वाश्लोकायत्वाश्रुण्वतेत्वाउपश्रुण्वतेत्वाआश्रु
तेत्वाआश्रुतायत्वारत्युक्थ्यौर्याणिचजपित्वासंप्राणोवाचासमहंवाचेत्यादिजपेत्।ब्राह्मणध्वर्यवःका
रयंतीतिपश्यास्तुतंततएवेतिप्रोक्तेशस्त्रारंभः।।अभिहिंकृत्याऽऽयवागीतिजपेत्।त्रयआहावाःशस्त्रा

देर्निविदः परिधानीयायाइति। तदिदास०ऽभिति२तांसुतेकीर्तिं६भूयइद्धाव्धे५रणामुत्वान्तमं३नदंव
ओदतीनामित्येतयैतानिब्रूतिषजतीत्यादिविहृतरूपंपठ्यते। ईभूर्भुवस्वरोंवाक्। तदिदासभुवनेषुज्येष्ठंपु
नदंवओदतीनांमतोजज्ञउग्रस्त्वेषनृम्णोरुनदंयोयुवतीनो३सद्योजज्ञानोनिरिणातिशत्रूत्पविंवोअध्या
नां। अनुयंविश्वेमदंमरुतः षोधूनूनामिषुध्यसो३मित्येवंत्रिःशस्त्वावाद्धानः शवसाभूर्योजानदंवओ
दतीनां। शत्रुर्दासायभियसंदधातिनदंयोयुवतीनो३भद्यनच्चम्नच्च सक्षितिपतिंवोअध्यानां। संतेनवं
नप्रभरतामदेषुधेनूनामिषुध्यसो३त्वेक्रतुमपिवृंजंतिविश्वेनदंवओदतीनां। द्विर्यदेतोत्रिर्भवंत्यूमानदंयो
युवतीनो३मश्चायंतोमघवंनिंद्वाजिनःपतिंवोअध्यानां। गामश्वंरथ्यमिंद्रसंकिरधेनूनामिषुध्यसो३
मितिचिद्धि तंनदंव नांमदेमदे ग्रानदंयो नो३मोजीयोधः घ्नपतिंवो नां। मात्वाद्वाधेनूना सो३त्वया
वयं षुनदंव नां। ग्रपत्रयंतो नरिनदंयो नो३चोदयामि भिः पतिंवो नां। संतेग्रिशा सिधेनूना सो३
स्तुषेम्यं नदंवः नां। इनतम नांनदंयो नो३मादर्षते नूत्पतिंवो नां। प्रसाक्षते रिधेनूना सो३नितद्धि
चनदंव नां। यस्मिंना णेनदंयो नो३ग्रमातरा त्पतिंवो नां। अतइनो णिधेनूना सो३मिमाग्रह
क्तिनदंव नां। इंद्रायश्रू षानदंयो नो३महोगो ऽः पतिंवो नां। दुरश्र स्वाधेनूना सो३मेवामहा वीन
दंच नां। अवोचह्वां वनदंयो नो३स्वसारो ग्राः पतिंवो नां। हिन्वंति चधेनूना सो३तांसुते त्वानदंव नां।

यत्वाभी तांनदंयो नो३ग्रावोदे जः पतिंवो नां। प्रजायेरधेरुनां सो३यद्चर नदंव नां। बलानीं षुनदंयो
नो३ग्रायेत्साते दुः पतिं नां। नाद्यग्राचुं स्तेधेनू सो३कउनु स्पनदंव नां। ग्रस्मासू षुर्नदंयो नो३यन्मातरं कं
पतिंवो नां। ग्रजन याधूनू सो३चत्वारिंशे मनदंव नां। ग्रदाभ्यानि तिनदंयो नो३त्वमंग स्पतिंवो नां। येभिः
कः र्षधेनूना सो३त्वंविश्वाद्धि निनदंव नां। मान्यावि निनदंयो नो३कामभि रीः पतिंवो नां। त्वमाता ता
धेनूना सो३यो ग्रद तर्नदंव नां। मो ग्रस्त निनदंयो नो३मधप्रियं नृपतिंवो नां। ग्रस्मकृ चिधूनू सो३
भूयइद्धाव्धे यनदंव नां। एकोग्र निनदंयो नो३घरीरि व्याः पतिंवो नां। ग्रर्धमिद्भेधूनू सो३मधामन्यो
स्यनदंव नां। यानिदा तिनदंयो नो३दिवेदिवे भूत्पतिंवो नां। विसमा र्धाद्धेनूना सो३मद्याचि नांनदंव
नां। यदाभ्यो ऽनदंयो नोंनिपर्वता दुः पतिं नां। त्वयाद्ग सिधेनूना सो३सत्यमि स्तिनदंव नां। इंद्रदेवो
यांनदंयो नो३महंन र्णः पतिं नां। ग्रवास्र इंधेनूना सो३त्वमपो चीर्नदंव नां। इंद्रद्र स्पनदंमो नो३ग
जाभवो नांपतिं नां। साकंस्र संधेनू सो३रणामु कैर्नदंव नां। ग्रभिप्रवी धोनदंयो नो३संसहसे तेप
तिंवो नां। तमोग्र रोधेनू सो३पूरीरि षुनदंव नां। पुरुत्र तिंनदंयो नो३मिंद्राम पः पतिंवो नां। रयिंग
निधेनूना सो३तुभ्यंग्र भ्यंनदंव नां। सदधि स्वनदंयो नो३बोध्यापि स्पतिंवो नां। सखेव धाधेनू
ना सो३ताग्रस्मस्रदोहसइत्यादि॥ ग्रतःपरमाद्यंतमक्षराणिगृह्यंते। ताग्रस्मस्रं२दिवो३यस्येदमारु

स्तमोजनेषोंइ॒ताअस्यसू॒१दिवोंइ॒मिंद्रमिद्गा॒२ण्यगोंइ॒मिंद्रवाजे॑१तिभोंइ॒मिंद्रोधी॒३रहोंइ॒मुहुद्वदि॑३
होहतोंइ॒मिंद्रंगो॑१केवलोंइ॒ताअस्यसू॒१दिवोंइ॒सुतसो॑३मोदूषएवोंइ॒ताअस्यसू॒१दिवोंइ॒मभित्वाशू॒
रनोनुमः प्रगाथंबृहतीकारंशंसेत्। नजातोनजनिष्यतोंइ॒नजातोजातेनजातो॑ते।स्वादोः स्वादी॑संगृज्यंत
स्त्वाहवामहोंइ॒मभित्वापूर्वपीत॑ प्रगाथंबृहतीकारं।अनुष्टुवं॰योंइ॒मिंद्रस्यनुवीर्याणि॑१५प्राक्पंक्तेःपञ्च॑
परितोविभूवोंइ॒त्वेह्यस्तितरः१५सुदासोयोग्निगृभ्॑१७सदानोंइ॒मुग्रोजइत्॑१०सदानोंइ॒मुदुब्रस्॰८स
दानोंइ॒मातेमहंइ॒न्द्रो॑५सदानोंइ॒मानइंद्रोदू॑११रथ्यः सुदासोंइ॒मिलाहिसोम॑१०न्नुस्वराऽगोंइ॒ताअस्य॰वो॑३
त्वाभिष्टिहवा॰प्रगाथंबृहतीकारंमहस्तवानोअद्रिवोदः सुमधुमधुनाभियोधीः सवावाजंनजिग्युषोंइ॒त्वं
ह्येहिचेरवे॰प्रगाथंबृहतीकारंइंद्रंगायंतोवसोंइ॒नमुदियोअ॰१५पांक्तेःपञ्चः अनमस्वयशोंइ॒सुतइत्वं॰स॒
क्वंइ॒युतइंद्रनूनोंइ॒मभूरेकोरयिं॑सूक्तं८त्वंत्रातानीत्यर्धर्चशः इत्रतूर्वेषोंइ॒कयामहा॑११सुदासोंइ॒मिंद्रो
मदायवावृधे॑१वंक्तेः प्रगोविषोंइ॒ताअस्य॰वोंइ॒मिमानुकं॑५द्विपदाःपञ्चः पर्मपरस्योंइ॒मायाहिय॰४द्विप
दाःपञ्चः सजातंतोंइ॒प्रवइंद्रायवज्र॑९द्विपदाःपञ्चः स्पशइत्योंइ॒मेषप्रत्नाय॑३द्विपदाःनसंमतोंइ॒माधूर्षी
स्तेइ॒॑१वाहोंइ॒ताअस्यसू॒१दिवोंइ॒यद्वावानपुरु॑१पञ्चः करत्तोंइ॒ताअस्य॰दिवोंइ॒महांइंद्रोय॰४५वक्ष
तोंइ॒पुरोळाशं॑३वसोंइ॒मिंद्रइत्सोमपाः॑२८गिर्वणसोंइ॒नहन्यंव॑१मत्स्योंइ॒स्तुतश्रया॑११कामम

श्रियोंइ॒जनानोनु॑१श्रण्विरोंइ॒पुरुहूतंपुरु॑३२कारवोंइ॒मुद्वदि॑३३हरिभिःसुतोंइ॒प्रकृतान्रजी॑३०वक्षतोंइ॒
माध्यायेअ॰४२तरोभरेंइ॒मात्मइंद्र॑१८त्वमीशिषोंइ॒ताअस्य॰दिवोंइ॒माचिदन्य॑२९अरत्नसोंइ॒पिबासुतस्यर॑३०
रथेनपादमादधोंइ॒मिमंद्रायसु॰नदेवासः कवलयोंइ॒त्वाभिदाहो॑२छिंद्रगिर्वणोंइ॒मुदित्वस्यारे॑ईळंयत्यार्ये
दिवोंइ॒मभीषतस्तदा॰तरामसोंइ॒मभिप्रवः सुरा॰सूक्तं६निशितमोंइ॒यःसत्राहाविच॑१२बाह्वोर्गवोंइ॒मर्यतेअ
स्तृ॰१०सुश्रवस्तमोंइ॒सुभयंश्रण॑१८यद्यद्यामिदाभरोंइ॒मविंप्रोवायत॑मिमिक्षतोंइ॒तरोभिर्वोवि॑१४शविष्ठ
गातुयोंइ॒योराजान॑११दसंमुपर्वतोंइ॒तंवोदस्म॑६वाजसातयोंइ॒मानोविश्वासु॰६अस्मभ्योंइ॒याइंद्रभुजः॰९आ
शतोंइ॒ताअस्य॰दिवोंइ॒यइंद्रसोमपातमो॑६ऋषाइवोंइ॒तमभिप्र॑१२स्वर्जयोंइ॒मिंद्रायसाम॑१२सुरीर्योंइ॒सो
रथायआशि॑२७न्मणानीनमोंइ॒यएकइंद्रोअंगोंइ॒मामाद्यद्रि॑३इत्रहंतमोंइ॒यस्यत्यळं॑३सुतःपिबोंइ॒चरिष्णु
र्यथा॑१५उत्तरोभवोंइ॒यसम्राजंचर्ष॑२५दध्रआमनोंइ॒वार्त्रहत्याय॑२०शिरामसोंइ॒सुस्पृक्त्वम्॰३०रजसोंइ॒मे
इसान॰२०मर्चतोंइ॒यआनयत॑३०महेहिनोंइ॒रेवतीर्नः स॰३॰नेशाचीभोंइ॒ताअस्य॰दिवोंइ॒त्वावतः पु॑२१तवि
पंयतस्तुचोंइ॒सनोवाजेष्विंद्रिपदापञ्चः भुवोंइ॒प्रभिवोवीर॰नसंइंद्रंना॰यथोंइ॒दीरेक्षणदृतिपदापञ्चः वाज्ञि
नोंइ॒नूनमयोंइ॒त्येकपदाविश्वेषामिं॰अर्धर्चशः। वाजेषुपूष्णोंइ॒ताअस्य॰दिवोंइ॒मिंद्राग्नीयुवं॑२१गायत्री
कारंकेसमोंइ॒नहिवांवत्रयामदेपूर्वमर्धर्चंगायत्रीकारंउत्तरमनुष्टुप्कारंतासहिमध्यमित्यादिप्रयुक्त
मायागायत्रीकारमेव।एवंद्राग्निभ्यांपञ्चः रथीणोंइ॒प्रयोमहेम॰७पञ्चः विश्वेवर्षणोंइ॒शो॰वोंइ॒मिंद्रो

देवः सोमंपिबतुइत्यादिश्रवदुत्तराण्यावसागमो३सवानुकं॰सोम्यस्यांधसो३वनेनवायो॰८पञ्चः त्याचोद्
यासो३मायाह्यर्वाङ्॰८धनानो३विधुंदृद्राणं॰९समानो३योजातएव॰१५मावदेमो३त्वमूषुवा॰३नश्चयो३
मिंद्रंविश्वंविरातो३मिंद्रंविश्वाअ॰गिरः।रथी॰नांसख्येतदुवाजिनो३वाजानांसत्पतिंपतिंमाभेमश्च
वसस्पतेत्वामभिप्रणोनुमः पवीरिंद्रस्यरातयो३जेतारमपराजितंनविदस्यंत्यूतयः।यदीवाजस्यगो
मतः पुरांभिंदुर्युवाकवो३स्तोत्भ्योमंहतेमघमंमितोजाअजायत।इंद्रोविश्वस्यकर्मणोत्वंबलस्यगोम
तो३धर्तविज्रीपुरुष्टुतोपावरद्रिवोबिलं।त्वंदेवाअविभ्युषस्तवाहंशूरसातिभो३तुज्यमानासआविषु
प्रत्यापंसिंधुमावदन्।उपातिष्ठतगिर्वणोमायाभिरिंद्रमायिनो३विदुष्टेतस्यकारवस्त्वंशुष्णमवातिरः
विदुष्टेतस्यमेधिरास्तेषांरो३मिंद्रमीशा॰षत।सहस्रं॰यसो३पिवासोमंमिंद्र॰ध्यो३कृतो३योनिष्टइंदु
सदनेअकां॰४पञ्चः शुष्मंमिंद्रो३मेधानइंद्र॰सदानो३ग्नीं२॰वो३मेषस्तोमोमहउग्रायवाहे।धु॰श्नोमत
धो३त्रिःपरिद्ध्यान्।एवंनिष्केवलंशस्त्वाउक्थंवाचींद्रायेतिजपेत्।अध्वर्युश्चैतमंजंजपेत्।नित्ये
वमाज्या।वषट्कारानुवषट्कारयोर्मध्येउच्छ्वासोनकर्तव्यः।ततोभक्षणमाहतंदृष्ट्वाप्रेरंवात्प्राङ्ङ
वरोहति।अथैतंप्रेरंप्रत्यंचमवबध्नंति।उपरि---छालायांबध्नीयुः।होतप्रेरवस्यायतनभूमावासी
नोग्रहंभक्षयति।वाग्देवीसो॰व्यतु।सोमोमदित्यादिनाचनाराशंसान्प्रकृतिवदेव।यदिरात्रमध्येमूत्रपुरी

षाधनंयंकर्तव्यंतदाप्रेरंवात्प्रागवरुह्यतत्कर्मकृत्वागत्यपूर्ववत्स्नाणप्रतिष्ठापनादिविधिनामंत्रवर्जमारुह्यश
स्त्रंशेषंसेत्।मैत्रावरुणस्य।कयानः॰कयात्वंनः॰कस्त्वमिंद्र॰अपप्राचः॰सद्योहजातः५आसत्योयात्वित्यहीनसूक्तं
ब्राह्मणः।आविश्वासु॰इतिद्वौप्रैषौहोतृकारौ।कंनव्यो॰ब्रह्मणातेतीव्रस्याभि॰५पञ्चः अस्माइदुप्र॰१६उ
दुब्रह्माणीत्यरहः६पञ्चः।अक्षा॰स्यातरोभिर्वस्तरणिरित्।बृहतीकारंकृत्वस्यउरुंनोलोकंज्ञासदूक्तं॰०
अहीनसूक्तंअभित्येव।अहरहः सूक्तंनलंसातइतिप॰त्।तृतीयसवनं।वैश्वदेवस्य।तत्सवितुरित्याधेवापि
त्रइत्यंतंविश्वजिछस्त्वा।अस्यवामस्य४॰परमेव्योमो३नआदूप्य।आनोभद्राइत्यादिप्रकृतिवत्।आग्निमा
रुतं।वैश्वानरायधिषणांरांनः करतिप्रयज्यवोयज्ञायज्ञावोदेवोवोदूविष्णोदाजातवेदसइमंस्तोममाषोहि
ष्टेत्यादियज्ञरित्रेयज्ञरित्रो३भर्थैकाप्रयज्यवइतिसूक्तार्धंअग्नेतवश्रवो॰६स्वो॰पोयदाएताः षकृत्वस्तो
त्रियः आग्निंनस्त्वह॰६अनुरूपः यज्ञायज्ञावोदेवोवोदूविष्णइतिप्रगाथावर्धन्निंद्रः जातवेदसइत्यादिसमानं।
तिष्णासुकमित्यादिपूर्ववत्।अत्रनिदानकामतेमानसस्त्रविकल्पेनभवतीतिपूर्वमेवोक्तं।संतिष्ठतेमहा
व्रतमहः।अथवैश्वानरोदयनीयोतिरात्रः।यथाकालमवभृथंप्रेरंवहरेयुः संदहेयुर्वेसीः।अथमहाव्रतं।
वैश्वकर्मणस्तृषभउपालंभनीयउक्तः।सतुसंवत्सरएवसतएवेत्याहुः।ब्राह्मणोः।वैश्वकर्मणऋषभमित्यु
पक्रम्यसंवत्सरोविंशतियएवंवेदेत्यादिनिगमादिति।एवंहिप्रकारपौंडरीकस्याचार्येणोक्तः प्रकाशंतर

मपिआपस्तंबेननिदर्शितं। अथैकेषांतेअभ्यासंग्यः पंचाहश्चात्वारश्छंदोमामहाव्रतंविश्वजित्सर्वपृष्ठोति
रात्रइतितत्राभ्यासंग्यः पंचाहइतिपृष्ठस्यादितः पंचाहानित्रयमप्रकारोक्तान्येवततश्चत्वारश्छंदोमाअवि
वाक्यमहाव्रतंदशमहः अंत्याविश्वजि---नउक्तंसर्वत्रप्रातः स॰ होत्रकाणांचस्तो॰पौअथमहाव्रतमै
त्रा॰स्यप्राकृतोनुरूपः अंत्यमर्वकिप्रोक्तंकेअस्मिन्प्रकारेअविवाक्येमहाव्रतेचहूमोरपिमानसस्तोत्रोनभव
तिएतत्सदृशेछंदोभवत्। दशरात्रेनिदानकारेणप्रतिषेधात्। अविवाअनुष्टुब्बृहतीरादयोधर्माभवंत्येवतेषा
महर्धर्मत्वात्। समूल्हदशाहस्यपृष्ठस्यतरपृष्ठस्यप्रायणीयवर्जंतान्येकादशाहादीनितानिपौंडरीकइ
तिबोधायनः। तैतिरीयेपिप्रथमेह्निविशेषाः पूर्वेकाभवंत्येव। इतित्रैविद्यावृद्धाताकृंतवासिकृतायांपौंड
रीकः समाप्तः। पौंडरीकस्यचतुर्थेह्निषोडशिनोग्रहः द्राह्यायणमतेनैवतत्रापिचकेचनकारस्यनेतत्पौंड
रीकस्यवृद्धावकृद्वाउद्धारस्तेनसार्धंविधानतः। महाव्रतप्रयोगउच्यते। अग्निंनरइत्याज्यंप्रउगंप्राकृतमेव।
मैत्रा॰स्य। तानःशर्क॰आनोगंत॰स्तो॰पौ। ऋतुनीतीनः॰आनोमि॰णामित्रंवयं॰मित्रंहुवे॥अयंवांमि॰पुरुरु
णा॰काव्येभिरहाभा॰प्रतिवांसूर॰एतेसप्तत्वाः। आस्न॰नः। सुरूपकृत्नु॰युंजंतित्र॰स्तो॰पौ। इंद्रंनोविश्वतः
आयाहिसुषुमत्त्वं। इंद्रमिळा॰हेइंद्रवाजेष्वेकात्त्वः इंद्रेणसं॰१आदह्स्वधां॰२त्वंइंद्रोदधीचः३उत्तिष्ठन्नो॰३
भिंधिविश्वाः॰३इंदवयंती॰५अंतरिक्षमितित्त्वं। अछा॰स्य। आसुतेसिंचत॰आयाहिसु॰स्तोत्रि॰पौ। प्रसोम॰

आसुतेइंद्राग्नीआ॰इंद्रेअग्ना॰ताऽवेवयोः॰इयंवामस्यम॰इंद्राग्नीयुवं॰यत्स्याहिस्तः स्यावाश्वस्यसु
क्षतोत्रीणांएतेसप्तत्वाअंत्ययापरिदध्यात्। मरुत्वतीये। आत्वारभं॰इंदवसो॰इंद्रेहीयः॰प्रेतुब्रह्मणः॰
उत्तिष्ठब्रह्मणः॰प्रनूनंबृहतीकाराः॰अग्निर्नेतात्वंसोमक्रतुभिः पिन्वंत्यपः प्रवइंद्रायबृहद्रिंद्रायनार्कं॰
सुरासृतिर्हवेहवेअस्मत्कमे॰२४पिबासोमममभि॰१५कयाशुभा॰१५मरुत्वांइंद्र॰५जनिष्ठाउग्रः११निवित्
निष्केवल्यस्यतदिदासेत्यादिएषस्तोमइत्यंतं। मैत्रावरुणस्य। कमानःकयाबंनः कस्त्वमिंद्राघआचः
सद्योजातः५आसत्योयातु॰२१ब्राह्मणाछंसिनः। आनोविश्वासु॰इतिदौप्रगाथौस्तोत्रियानुरूपौ
बृहतीकारंकंनव्यः ब्रह्मणातेतीव्रस्याभिवयसः५अस्माइंद्रप्र॰उद्वब्रह्मणि॰६अछावाकस्य।
तरोभिर्वस्तरणिरित्। बृहतीकारंकंदूत्वस्यउरुंनोलोकं॰शासद्वह्निः२२अभित्येक॰१०नूनंसाते
तृतीयसवनं। वैश्वदेवस्य। तत्सवितुर्वृणीमहेधानः तदेवस्यएकयाच्रकृतरपूर्वा॰११सुरूपकृ
त्नु॰२अनश्वोजातः९अयंवेनः येभ्योमाता॰एवापित्रेअस्यवामस्य॰४भानोभद्रा॰९अदितिर्द्यौ
रितिप॰त्व। आग्निमारुतं। वैश्वानरायधिषणां॰१५इनंनःकृतिप्रयज्यवः॰१०यज्ञायज्ञाग्नयेग
रोगोद्रविणोदाइतिकुकुभोत्तराकारंजातवेदसइमंस्तोममर्हते॰१६आपोहिष्ठेत्यादिसमानं।

अभ्यासातिशेषौ॥एकाहमहाव्रतप्रयोगउच्यते॥एकाहपक्षेप्रातःसवनेविशेषः।अनुरूपाऐ
काहिकाः अनुरूपानंतरंनारंभणीयानपर्यासाश्चअंत्याऐकाहिकास्तृचाःपर्यासस्तवनेषु॰ अंत
स्तृचात्पूर्वमींखयंतीरण॰५निष्केवल्येतु॥एकाहीनयोरविशेषः॥होत्रकाणांतुनकटूंतः कहो
तांस्तवनेनित्यान्प्रगाथान्शास्त्वाऽरूपअनंतरंमैत्रावरुणः।आसत्योयातु॰११एवात्वाभिंद्र॰
११ ब्राह्मणाछंसिनः॥नित्यप्रगाथानंतरं॥तीव्रस्याभिषवसः॰५अस्माइंउप्रतवसे॰१६ उदु
ब्रह्माण्येरत॰६अछावाकस्य॥नित्यप्रगाथानंतरं॥शासदग्निर्दुईहितुः२२इमामूषुप्रभृतिं॰१
उपोन्नमामुदूरेत॥वैश्वदेवः पूर्ववत्॥आग्निमारुते॥नजातवेदस्या॥नाभ्यासः॥नातिशेष॥
हारियोजनंप्राकृतमेव॥अथैकाहाहीनयोः प्रयोगविशेषउच्यते॥पंचविंशतिसामिधे
न्यः॥एषुपाजाअमर्त्यइतिषट्॥समिधाग्निंदुवस्यतेतिचतस्रः समिद्धोअग्नइत्यादि॥सं
स्थितेमरुत्वतीये॥होतावितोस्थितसंचरइत्यादिसूत्रानुसंधानंकर्तव्यंदृषुमात्रः प्रैषः
षड्भंगुलः तिर्यक्पंचाशदंगुलः सदः प्रमाणमेकादशारत्निः प्रागायतंसप्तविंशतिस
दगायतंएकादशा।माध्यंदिनेपिहोत्रकाणांनारंभणीयाः॥महाव्रतंसंतिष्ठते॥इतिहि १०

विधः पौंडरीकः प्रयोगः समाप्तः॥ ॥तत्रश्लोकः॥आत्माग्रीवश्शिरोविजयः पक्षापुच्छम
तःपरं॥धाय्येकादशतयस्तिस्रउरोरुत्तरतःपरे॥निविद्धानंचसूक्तेद्वेमध्येबावपनं
तयोः॥त्रैष्टुभानांजागतानांयावद्भिर्हरतीदृशा॥सजनीमान्यरंजाक्ष्यंततएकपदाभ
वेत्॥अनुष्टुभोविराजश्चवासिष्ठंसूक्तमुत्तमं॥संधौमध्येसदोहआदितोवादशास्व
पि॥दशात्योरांबपेतैंद्रियंपाकामोभवेन्नवा॥ ॥इतिशास्त्रकृन्निः॥ ॥इत्येकाहि
कमहाव्रतंसमाप्तं॥ ॥श्रीशुभंभवतु॥ ॥यादशंपुस्तकंदृष्वातादशंलिखितंम
या॥यदिशुद्धमशुद्धंवामममदोषोनविद्यते॥ ॥शके१७२७क्रोधननामसंवत्सरेमा
र्गशीर्षशुक्लैकादश्यांसामेरदंपुस्तकंसमाप्तं॥ ॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥छ॥७॥

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra on 11 June, 2017

॥ इति पौंडरीकप्रयोगः समाप्तः ॥

Dr. BHAU DAJI MEMORIAL